

Warszawa, dnia 12 marca 2015 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD3.054.16.2015.IMD

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu RP

110440.284360.183018

W związku z interpelacją Pana Posła Stanisława Szweda Nr 31203 w sprawie zwrotu zawieszonych emerytur, uprzejmie informuję.

W dniu 22 listopada 2012 r. został ogłoszony wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12 uznający za niezgodny z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Zgodnie z treścią art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Regulacja zawarta w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS weszła w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. i znalazła zastosowanie nie tylko do osób, które nabyły prawo do emerytury po tej dacie, ale też do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed tym dniem. Takie rozwiązanie wprowadzał bowiem art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którym począwszy od dnia 1 października 2011 r. prawo do emerytury przyznanej przed dniem 1 stycznia 2011 r. ulegało zawieszeniu. A zatem regulacją zawartą w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS zostali objęci także emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., a wobec uchylenia art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS – w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. mogli realizować to prawo. Osoby te mogły pobierać emeryturę bez konieczności rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą tylko do dnia 30 września 2011 r., czyli przez 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Jeżeli do tego dnia nie rozwiązały stosunku pracy, prawo do emerytury ulegało zawieszeniu na mocy art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Orzekając w tej sprawie, Trybunał Konstytucyjny wskazał na naruszenie zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasady demokratycznego państwa prawa. W uzasadnieniu orzeczenia Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że obywatel podejmując „życiowe” decyzje powinien mieć możliwość czynienia tego z pełną świadomością przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych jego zachowań na

gruncie obowiązującego prawa. Działanie jednostki powinno opierać się na przekonaniu o pewności i stabilności nie samych przepisów, lecz kształtowanych na ich podstawie stosunków prawnych, których decyduje się być stroną, bez obawy o arbitralne decyzje prawodawcy w tym zakresie.

Uznając za właściwe podjęcie inicjatywy legislacyjnej niwelującej negatywne skutki działania niekonstytucyjnej regulacji, Minister Pracy i Polityki Społecznej przygotował projekt ustawy o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. Projekt ten określał warunki wypłaty emerytury, do której prawo zostało zawieszone na podstawie niekonstytucyjnej normy w wyżej wskazanym okresie. Projekt przewidywał iż, wypłata zawieszonych emerytur przysługiwać będzie emerytowi, który nabył do niej prawo przed dniem 1 stycznia 2011 r. i któremu prawo to zostało zawieszone w związku z kontynuowaniem po dniu 30 września 2011 r. zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Z kręgu podmiotowego ustawy wyłączone zostały jedynie te osoby, którym wypłata zawieszonych emerytur została ustalona na podstawie prawomocnego wyroku sądu. Projekt zakładał również, że wniosek o wypłatę emerytury składa się do organu rentowego nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Projekt ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r.

W toku prac parlamentarnych nad rządowym projektem ustawy dyskutowana była między innymi kwestia stosowania wobec jednorazowych wypłat z tytułu zawieszonych emerytur za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą PIT”.

Podczas prac wyjaśniano, że zgodnie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy PIT, źródłem przychodów w podatku dochodowym od osób fizycznych są emerytury i renty, za które uważa się łączną kwotę świadczeń emerytalnych i rentowych, w tym kwoty emerytur kapitałowych wypłacanych na podstawie ustawy o emeryturach kapitałowych, wraz ze wzrostami i dodatkami, z wyłączeniem dodatków rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz dodatków dla sierot zupełnych do rent rodzinnych.

Przychód z tytułu emerytury powstaje z chwilą jego otrzymania lub postawienia do dyspozycji podatnika w roku podatkowym (art. 11 ust. 1 ustawy PIT). Dotyczy to również zaległych świadczeń, niezależnie od tego czy ich wypłata dokonana została na podstawie ustawy, orzeczenia sądu, czy zawartej ugody/umowy.

Jednocześnie, jak stanowi art. 27 ust. 1 ustawy PIT, podatek dochodowy, z zastrzeżeniem art. 29-30f, pobiera się od podstawy jego obliczenia według dwustopniowej skali ze stawkami 18% i 32% , jednym przedziałem skali w wysokości 85 528 zł oraz kwotą zmniejszającą podatek wynoszącą 556,02 zł.

W konsekwencji, w przypadku przekroczenia przez podatnika podstawy obliczenia podatku w wysokości 85 528 zł, podatek od nadwyżki ponad tę kwotę oblicza się według wyższej, 32% stawki. Zasada ta ma również zastosowanie do dochodów emerytów, którzy w związku z otrzymaniem w roku podatkowym skumulowanego „zaległego” świadczenia emerytalnego przekroczyli wspomniany próg dochodów.

W wyniku przeprowadzonej dyskusji, ustawodawca nie zdecydował się na wprowadzanie szczególnego rozwiązania dla emerytów, którzy otrzymali w/w świadczenie. Posłowie przyjęli

jedynie poprawkę polegającą na skreśleniu z art. 7 projektu ustawy, ust. 3, który stanowił iż „wniosek o wypłatę zawieszanej emerytury składa się do organu rentowego nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy”. Konsekwencją przyjętej przez Sejm RP poprawki jest możliwość złożenia przez objętych regulacją emerytów wniosku o wypłatę zawieszanej emerytury w dowolnie wybranym przez siebie roku podatkowym, i w efekcie „uniknięcie” stosowania 32% stawki podatku.

Mając na uwadze stanowisko ustawodawcy dotyczące stosowania przepisów ustawy PIT wobec jednorazowych wypłat z tytułu zawieszanej emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r., Minister Finansów nie znajduje uzasadnienia do wydania rozporządzenia w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od dochodów emerytów, które w wyniku wypłaty skumulowanego świadczenia emerytalnego przekroczyły kwotę 85 528 zł.